

Újlaki Hangok

www.ujlakitemplom.hu

Főpásztori vizitáció 2011

A hónapokig tartó előkészület után, a főpásztori vizitáció plébániánkon megtörtént. Dr. Erdő Péter bíboros, prímás, érsek atya munkatársaival együtt meglátogatta közösségünket, áttekintette, ellenőrizte és értékelt lelki, szellemi és gazdasági életünket. Az előkészület, és a vizitáció gazdag tartalmának bemutatása és mérlegelése nem ennek a rövid írásnak a feladata, erre későbbiekben majd részletesebben kitérünk, most csak arra vállalkozunk, hogy a két nap legfontosabb eseményit visszaidézzük.

A vizitáció első napján, május 27-én, a Főpásztor megbízottjai: Süllei László általános helynök úr, Dr. Kovács Zoltán irodaigazgató úr, és Monostori László titkár úr megtekintették a Sarlós Boldogasszony plébániát, templomot, a templom szentélye alatt lévő ősi temetkezési helyet, a plébániához tartozó császárfürdői Szent István, és az Ürömi utcai Segítő Szűz Mária kápolnát. Ezt követően áttekintették és ellenőrizték az érsekség által korábban küldött és kitöltött kérdőívet. A nap folyamán találkoztak Bús Balázs III. kerületi polgármesterrel, és az egyházi ügyekkel megbízott tanácsnokokkal, Erneyi Lászlóval, Tirts Tamással, és Gidófalvy Dénessel. A napot közös vacsora zárta, ahol részt vettek a képviselőtestület tagjai.

A vizitáció második napján, május 29-én vasárnap Dr. Erdő Péter bíboros atya az ünnepélyes szentmise keretén belül 25 fiatal számára kiszolgáltatta a bérmálás szentségét, felszentelte az új szembemiséző oltárt és átadta az Újlakért emlékérmét Kollár Mihály úrnak, aki 45 éve, a képviselőtestület tagjaként szolgálja közösségünket. A Főpásztor szentmise után áttekintette és aláírta a plébánia iratait, beszélgetett a plébánossal, találkozott a plébánia

fiataljaival és közösségeivel. Ennek keretén belül bemutatkoztak plébániánk ifjúsági közösségei, a munkacsoportok és a lelkiségek vezetői. A főpásztor figyelmesen hallgatta a beszámolókat és életükre, munkájukra vonatkozóan kérdéseket tett fel. A csoportokkal való találkozást ebéd követte, ahol a főpásztor találkozhatott a plébániai képviselőtestület munkacsoportjainak vezetőivel. Búcsúzás előtt a Bíboros atya köszönetet mondott a plébánia dolgozóinak pontos és áldozatos munkájáért.

Időre lesz szükség ahhoz, hogy a vizitáció értékeit teljesebb módon lássuk, néhány fontos érték, „gyümölcs”, azonban már most is észrevehető, amit fontos lehet megosztani egymással. Ezek körül hármat említenénk:

- Az előkészítő munka során plébániánk egyes tagjai és csoportjai között a közösségi szellem erősödött. A csoportbeszélgetések ugyanis lehetőséget adta arra, hogy a munkacsoportok vezetői, tagjai jobban megismerjék egymás véleményét, és ennek ismeretében végezzék a közös cél érdekében munkájukat.
- A kérdőív kitöltése kisebb hiányosságokat tárt fel, amit a vizitáció előtt közös erővel orvosolni tudtunk. A tulajdoni lapok beszerzése, a statisztikai adatok megszerzése, becslése, a plébánia részletesebb leltárának, és az ahhoz tartozó dokumentáció elkészítése fárasztó munka volt, de a későbbiekben nagy segítséget jelenthet a hétköznapi munka végzéséhez.
- Végül a vizitáció még jobban feltárta előttünk plébániánk szellemi, lelki gazdagságát, hálával töltheti be szívünket, hogy annak tagjai lehetünk, abból részesülhetünk, és hogy az Úr munkásaiként annak javára dolgozhatunk.

A Szentírást sokféleképpen lehet olvasni. Olvassuk úgy, hogy a nekünk szóló üzenetet keressük benne. (Egy négyrészes sorozat első része.)

JÓNÁS JÖVENDŐLÉSE – 1. fejezet

1 Az Úr szótartot intézett Jónáshoz, Amittai fiához, mondván:

2 »Kelj fel, menj Ninivébe, a nagy városba, és hirdesd benne, hogy gonoszága felhatolt elmém.«

3 Felkelt erre Jónás, de azért, hogy Tarzisba meneküljön az Úr színe elől, és lement Joppéba. Ott talált is egy Tarzisba induló hajót, megfizette az útiköltséget, és beszállt, hogy Tarzisba menjen velük az Úr színe elől.

4 De az Úr nagy szelet bocsátott a tengerre, és nagy vihar támadt a tengeren, úgyhogy a hajót az a veszedelem fenyegette, hogy összetörik. 5 Megrémültek erre a hajósok, és mindenki a saját istenéhez kiáltott, és a tengerbe vetették a hajón levő tárgyakat, hogy könnyítsenek velük rajta. Ezalatt Jónás, aki a hajó aljába ment le, mélyen aludt. 6 A hajóskapitány ekkor odament hozzá, és azt mondta neki: »Miért alszol olyan mélyen? Kelj fel, hívd segítségül Istenedet! Hátha gondol ránk az az Isten, és nem veszünk el!«

7 Majd így szóltak egymáshoz: »Gyertek, vessünk sorsot, hadd tudjuk meg, ki miatt ért minket ez a veszedelem!« Sorsot vetettek tehát, és a sors Jónásra esett. 8 Erre azt mondták neki: »Mondd el nekünk, miért jött ránk ez a veszedelem? Mi a foglalkozásod, melyik a hazád, hová mégy, és milyen nemzetből való vagy?«

9 Ő azt felelte nekik: »Héber vagyok én, és az Urat, az ég Istenét félem, aki a tengert és a szárazföldet alkotta.« 10 Igen megrémültek erre azok az emberek, és azt mondták neki: »Miért cselekedted ezt?« Megtudták ugyanis a férfiak, hogy az Úr színe elől menekült, mivel elmondta nekik.

11 Majd azt mondták neki: »Mit csináljunk veled, hogy megszűnjék a tenger háborgása ellenünk?« A tenger ugyanis egyre jobban háborgott. 12 Erre ő azt mondta nekik: »Fogjatok meg engem és dobjatok a tengerbe, és megszűnik a tenger háborgása ellenetek, mert tudom, hogy miattam jött rátok ez a nagy vihar.«

13 Erre a férfiak eveztek, hogy a szárazra visszajussanak, de nem sikerült nekik, mert a tenger egyre jobban háborgott ellenük. 14 Erre az Úrhoz kiáltottak és mondták: »Kérünk, Urunk, ne vesszünk el ez ember élete miatt, és ne hártis ránk ártatlan vért, mert te, Urunk, úgy cselekedtél, amint akartad!«

15 Azzal megfogták Jónást és a tengerbe dobták, és megszűnt a tenger háborgása. 16 Erre azok az emberek nagy félelemmel teltek el az Úr iránt, és áldozatokat mutattak be az Úrnak, és fogadalmakat tettek.

Jónás könyve – 1. fejezet

Jónás könyve nem történelemkönyv, és nem biológiai könyv. Tanító szándékú, könnyen megjegyezhető történet, tanulságokat közvetít. Jónás ugyan létező személy, Ninive, Tarzis, Joppé létező helyek, de ez csak keret, a történet tanulságait nem ezen a síkon kell keresni.

Jónás feladatot kap, amitől bizonyára legalábbis megdöbben. Ninive az asszír katonáállam fővárosa volt, és kevés olyan állam létezett a történelem folyamán, amelyet a kortársak jobban utáltak volna, és legyünk őszinték: joggal. Államként működő rablóbanda volt ez a birodalom. Kirabolt városok, legyilkolt emberek jelezték az asszír hadsereg útját. Hát ide kellene mennie Jónásnak bűnbánatot hirdetni. Jónás

képességei, adottságai – mint ahogy ez a történetben később világossá válik – meg voltak hozzá.

Jónás nem tűnik gyávnak, bár tagadhatatlan, hogy a küldetés veszélyes: az asszírok nem voltak híresek vendégszeretetükről. Jónás gyűlöli az asszírokat, ha Isten bűneik miatt el akarja Ninivét pusztítani, hát rajta, megérdemlik, ahogy Szodoma és Gomora is megérdemelte. Pusztuljon, mint a Fáraó hadserege! Elmegy, azaz elmenne de az ellenkező irányba, a világ végére, Ninivének pedig csak nyugodtan teljesedjen be a sorsa. Nem kár érte. Jónás kifizeti az útiköltséget, vallásos ember, nem „lóg” és felszáll egy olyan hajóra, amely elviszi őt az Úr színe elől jó messzire.

Az, hogy Jónás az Úr színe elől menekül egy szentírási versen belül kétszer is megtalálható. Van ebben egy kicsit pogány gondolat is: az ókori emberek helyhez kötött isteneket imádtak, ezek elől az istenek elől esetleg el lehetett szökni. De Jónás Istene nem ilyen Isten. Ezt a próféta hamar megtapasztalta: alig indult el a hajó, kitört a vihar, nagy bajba kerültek valamennyien a hajón. Jónás szökésével visszautasította Isten parancsát, ez pedig bűn, amelynek következményei vannak. A bűn következményei azonban sokszor nem (csak) a bűnöst sújtják, hanem teljesen ártatlanokat is. Hány részeg autóvezető visz a halálba, a rokkantságba ártatlanokat? A hajósoknak semmi közük a próféta vétkéhez, mégis életben maradásukhoz reménye céljából a tengerbe dobálják a hajó rakományát, a kár óriási, – és mit tesz az, aki egyedül a vétkes? Alszik lent a hajófenéken. Lapít.

Ha Isten nem avatkozik be, elpusztul a hajó, a hajósok, Jónás és elpusztul Ninive is. Isten azonban nem a pusztulás, hanem az élet Istene, nem akarja a bűnös halálát, hanem a megtérését. A hajó kapitánya rálel a hajófenéken alvó emberre és felparancsolja a fedélzetre, imádkozzon ő is a maga Istenéhez, hogy túléljék a vihart. De a hajósok tudni akarják a bajok okát, hát sorsot vetnek: lám Jónás, az utas miatt éri őket a baj.

És ekkor Jónás vallomást tesz Istenéről, aki mindenképp alkotója és aki elől el akar menekülni. A hajósok megrettennek: micsoda hatalmas Isten lehet ez! Hol vannak ehhez az Istenhez képest az általuk tisztelt „istenek”? Mibe keveredtünk bele akaratlanul? Jónás a halálát kívánja, tudja, hogy ő a bajok okozója, hát legyen ennek vége, ne pusztuljanak ezek az ártatlanok miatta. Vessék a tengerbe, akkor lecsillapodik a vihar.

Szép gondolat ez Jónástól, hogy nem akar több bajt a hajósokra hozni, elég volt ennyi, szabaduljon meg a hajó az igazi teheről, tőle magától, de vajon hogyan képzei a jövőt? Isten elpusztítja Ninivét, Jónás elvész és akkor minden rendben lesz?

A tengerészek megkísérlik megmenteni magukat, a hajót és Jónást is. Evezni kezdenek, hátha elérik a partot és ott tudnak megszabadulni Jónástól. Megtesznek mindent, ami emberileg lehetséges. Nem sikerül partra jutni, a tenger egyre nagyobb hullámokat vet, a hajósok belátják, hogy a tengerbe kell dobjuk az engedetlen prófétát. De előbb imádkoznak ahhoz az Istenhez, akit korábban nem ismertek, akinek az engedetlen küldöttét most vízbe fojtják, hogy bocsásson ezért meg ezért a gyilkosságért nekik. Aztán bedobják. És megszűnt a tenger háborgása. Micsoda hatalmas Isten ez – gondolták és áldozatot mutattak be a számukra ismeretlen Istennek.

Helyesen cselekedett Jónás? Részben igen, megmondta az igazat. Vállalta a következményeket? Részben. Mert Jónás szemével nézve a folytatás: elvész Ninive és elvész Jónás. Ezt akarja Jónás, de nem ezt akarja Isten. Mi lett volna a helyes a próféta részéről? olyan egyszerű: „Uram, vétkeztem parancsod ellen. Segíts rajtam, segíts rajtunk, hogy megtehessem amit parancsoltál!” Jónás azonban még nem tart itt. A halált választotta.

Milyen **tanulságokat** vonhatunk le Jónás könyvének első fejezetéből? Mindenekelőtt tudomásul kell vennünk, hogy Isten rendelkezik velünk. Feladatot, sőt feladatokat ad, amelyet el kell

végeznünk, amelynek eleget kell tennünk. Sokféleképpen lehet erre reagálnunk. Tehetjük azt, hogy kereken elutasítjuk a parancsot, mint ahogy tette ezt például Mózes, aki nem akart az égő csipkebokortól visszamenni Egyiptomba, ahol halálra keresték gyilkosságért. Mit is mondott? „Küldj akit akarsz!” Aztán itt van Jónás módszere: nem szól ő semmit, csak szép csendben el akar osonni a feladat elől. Talán arra gondolt, hogy hátha nem veszi észre a lopakodó profétát? Lehet, hogy Zeusz,

Bál, Ámon, Marduk és a többiek elől el lehet bújni. De aki a szíveket és a veséket vizsgálja, aki emberszerető és azt akarja, hogy a bűnös ne haljon meg, hanem éljen, és Ő előle nem lehet elsompolyogni.

Az Isten valamennyiünket ellátta feladattal. Ne próbáljunk kitérni előle, végezzük el, amit el kell végeznünk! Isten megadja hozzá a képességet és az erőt.

Balthazár Zsolt

Újlaki emlékek nyomában (XIX.)

„Az utolsó ítélet napja nem köszönhetne be rémitőbb idővel, mint milyen a szombat esti volt. Vihar, eső, jég - minden összeesküdt Buda romlására. Nincs kifejezésünk annak a záporosőnek jellemzésére, mely egy félóra alatt ölnyi mély tavakat varázsolta a városmajor helyén, (...) bős folyammá dagasztotta az ördög-árok posványos vizét, és falakat, kerítéseket, hidakat, gátakat döntve, nyargalt a Krisztinaváros és Tabánnak (...).”

A borzalmak éjjele - Vasárnapi Ujság 27. szám, 1875. július 4.

A XIX. század végéig városrészünk lakói sajátos módon alkalmazkodtak a tíz-húszévente visszatérő árvizekhez: egyszerűen beletörődtek és elfogadták, hogy a „víz az úr”. Talán nem is gondoltak arra, hogy a nyári heves, özönvízszerű esőzések is súlyos pusztításokat okozhatnak. Olyan vidéken, amelynek hegyoldalai kopárak, a vízmosások, természetes vízvezető árkok medre is rendkívül veszélyes lehet. Ennek tragikus példája volt az 1875. évi június hó 26-án délután és éjjel a budai hegyek között lezúdult felhőszakadás. A váratlanul érkező hatalmas vihar és a nyomában kialakuló elsöprő vízár megdöbbentő rombolást végzett, valósággal letarolta a budai városrészeket. Két héttel a történet után a korabeli hetilap így idézte fel a felhőszakadás utáni szerencsétlenséget:

„A császárfürdőn tul fekvő buda-ujlaki templom még a mult hét végén is olyan látványt nyújtott, mintha a pokol valamennyi gonosz szelleme dult volna benne. A hegyekről lerohanó zuhatag a templom északi oldalán emelt falnak nekidölvé, azt pár pillanat alatt tövig ledöntötte, majd utat talált magának a kriptába, s e nagy úrt alig negyedóra alatt annyira megtöltötte, hogy a megdagadt víz ketté repesztette a kriptá boltozatát, roppant erővel bugyogva föl magába az egyházba. (...) Több mint egy heti fáradtságos munkába került úgy a hogy elenyésztetni az árvíz duló hatalmának nyomait a templomban.” [Az árvíz rombolásai Budán – Vasárnapi Ujság 28. szám 1875. július 11.]

Az újlaki egyházközség történetéről szóló könyvében Szokolay plébános is megemlítette, hogy „165 cm magasan állott már a víz a templom belsejében, mikor kifeszítvén végre a főkaput, a kiömlő magas vízszugár a kriptából kiemelt koporsókat a berendezési tárgyakkal együtt az utcára vetette.”

Az 1875. évi katasztrófa nem előzmény nélküli természeti csapás volt, azt már 1846-ban és 1855-ben is megelőzte hasonló felhőszakadás. Az utóbbiról a Vasárnapi Ujság 1855. június 3-i száma számolt be: *„Május 26-án d.u. 2 óra tájban Óbudán és környékén olyan felhőszakadás volt, mellynek – hir szerint – több emberélet lön áldozata. Kiterjedt e felhőszakadás a budai hegyek nyugat-északi részére is, s azon károkat, mellyeket okozott a mindenfelől sebes rohammal összeömlő esővíz, sejteni lehet azon nagy szikladarabokról, mellyeket magával ragadva a budai császárfürdőn fölül eső utcákba separt. Ugyanott lehetett látni három kővel rakodott fuvaros szekeret is, mellyeket szintén a hirtelen keletkezett esővízpatak hozott magával.”*

Joggal kérdezhetjük: miért volt az 1875. évi szerencsétlenség sokkal nagyobb, mint az azt megelőző két másik esetben? Az Erdészeti Lapok 1892. márciusi számában *„A vízmosások megkötésének szükségességéről”* írott tanulmány szerint a felhőszakadás okozta károk kialakulásában jelentős szerepe volt az évtizedek óta folytatott erdőpusztításnak, és a mély árkokká kimosott, elhanyagolt dűlőutaknak is. /A nagyobb arányú szőlőművelés érdekében II. Géza (1141–1161) és III. Béla (1172–1196) idején kezdték meg a budai erdők irtását./

1846-ban és 1855-ben, a budai hegyekben az erdők még nem voltak annyira megritkítva, mint később, ezért a fák lombozata és a földön korhadozó lombréteg szivacs módjára több vizet volt képes lekötöni. 1875-re az erdők már ritkábbak lettek, a hegyekről levezető árkok pedig nem voltak annyira kiépülve, hogy az azokba özönlő víztömeg akadálytalanul lefolyhatott volna. Az erdőbirtokosoknak a jövedelmük növelésére irányuló törekvése (az erdők eladása), a hatóság közönye, amely az utakat árkokká engedte átalakítani – ha nem is volt közvetlen okozója, de – nagyrészt hozzájárult a szerencsétlenség bekövetkezéséhez.

A felhőszakadás után az idézett újság 1875. július 11-ei száma már a megindult adakozásokról is tudósított: *» A királynak báró Wenckheim miniszterelnök részletes jelentést tett szóbelileg a katasztrófáról. Az inségbe jutottak fölsegélésére mindenfelől érkeznek az adományok, még Párisban is gyűjtöttek a budaiak részére, noha Franciaország déli részét még sokkal nagyobb csapás érte a vízár pusztításai által. «*

Dr. Ráday Lóránt

Miserend:**Újlaki plébániatemplom:****hétköznapokon: 6³⁰ és 18⁰⁰**vasárnap: 9⁰⁰, 10³⁰, 18⁰⁰**Szent Mihály kápolna:**vasárnap 11⁰⁰**Szent István kápolna:**hétköznapokon: 17³⁰vasárnap 9⁰⁰ és 11⁰⁰**Gyóntatás:**

hétfő, kedd, szerda:

esti szentmise előtt

csütörtök: esti szentmise után

péntek: 17. ³⁰ - 18. ³⁰vasárnap: 10. ⁰⁰ - 11. ³⁰**Szentségimádás:** minden

csütörtökön és minden hónap első

szombatján az esti szentmise után

½ 8-ig.

Zsolozsma:péntek 7⁰⁰ vasárnap 17³⁰**Gyermekeinkért** ajánljuk fel minden hónap 21-én az este 6⁰⁰ (vasárnap a reggel 9⁰⁰) órai szentmisét.**Gyermekek váró házaspárokért**

ajánljuk fel minden hónap első

szombatján az esti 6 órás

szentmisét.

Minden hónap első hétfőjén, azesti szentmise után **papokért****imádkozunk** a Szent Erzsébet

hittan teremben.

Plébániánk rendszeres**programjai:****Iroda**

(Bécsi út 32. Tel: 335–3573):

Hétfő, péntek 10⁰⁰ – 12⁰⁰,

kedd, szerda, csütörtök

16⁰⁰ – 18⁰⁰.**Karitász:** (Bécsi út 18.):hétfő 17⁰⁰ – 19⁰⁰**Könyvtár:**vasárnap 9⁰⁰ – 10³⁰ között.**Nyugdíjas klub:** minden keddendélelőtt 10⁰⁰ órakor a Szent

Erzsébet teremben.

Teadélelőtt: a hónap másodikvasárnapján a 9⁰⁰ órai szentmise

után, a Szent Erzsébet teremben.

Kóruspróbák: kedden éscsütörtökön 19⁰⁰–21⁰⁰ a Szent

István hittanteremben. Minden

érelklődőt szeretettel várunk.

Családi események:**A keresztség szentségében részesültek:**

Május 1: Varga Máttyás, Varga Borbála, Fábrián Áron, Fábrián Levente és Kozek Levente András; május 8: Józsa Nóra; május 15 Buca – Kiss Márk; május 22: Máthé Lili és Küleki Ákos Balázs; május 29: Stanka Eszter

Elsőáldozásban részesültek:

Május 22: Almási Gábor, Bärnkopf Bálint Sámuel, Csics Dorottya, Hecsei Nikoletta, Hevesi Marcell, Horváth Laura Olga, Józsa Nóra, Kozek Anna, Kozek Ágoston, Lux Benjámín, Nyiredy Bálint Szabolcs, Ötvös Bendegúz, Pazicski Milán Levente, Tomori Panna Ditta; május 29: Stanka Eszter,

A bérálás szentségében részesültek május 29-én:

Aszalós Rita, Barcza György, Bárdos Anna, Bárdos Boldizsár. Biacsi Réka Rea, Gracza Krisztina Orsolya, Hecsei Nikoletta, Karácsony Atila Ferenc, Király Olívia, Németh Ádám, Németh Anna, Nyulasi Zsófia, Pazicski Annamária, Sas Benjámín, Schmidt Kristóf, Szénási Anett, Torbágyi Csenge, Vágó Eszter, Vörös Barbara Mária, Zsombory Benedek, Ferencz Margit, Kálnai Csaba, Molnár Ferencné Éva, Salgáné Filó Zsanett, Stanka Eszter

Örök hűséget esküdtek egymásnak:

Május 14: Halik Ákos és Dr. Szabó Vívien; Kuli Pál és Horváth Anita; május 21: Dr. Szőnyi Mihály és Dr. Szilágyi Nóra; Kumler Nándor és Péterfai Csilla; május 28: Molnár György és Gácsi Gabriella

Halottaink:

Pleszkó István, Miklósvári János (91), Szabó István (47), Major Ferencné (96), Szabó László Nándorné (76)

Hírek:

- Rudnay Sándor bíboros, prímás érsek úr, 1825 június 12-én szentelte fel az Újlaki Sarlós Boldogasszony Templomot. Így ebben az évben június 12-én Pünkösöd napján ünnepeljük templomunk felszentelésének évfordulóját. Az ünnepélyes latin nyelvű szentmise 1/2 11-kor kezdődik.
- Július 2-án szombaton az esti szentmise után, 1/4 8-kor templomunk Sarlós Boldogasszony Kórusa búcsú-napi, évadzáró ünnepi hangversenyt ad. Mindenkit szeretettel várunk!
- Idén újra lesz napközis tábor! Június 14-től július 1-ig minden hétköznap 8- 16 óráig szeretettel várunk minden 4 évnél idősebb gyermeket és fiataalt az újlaki plébánián. Az előző évekhez hasonlóan hittan, éneklés, játék, kézműves és sok más program vár minden erre járó (napi hozzájárulás gyermekenként: 1000Ft).

Újlaki Hangok az Újlaki Katolikus Plébánia lapja, megjelenik havonta. **Kiadja:** Újlaki Sarlós Boldogasszony Plébánia,1023 Budapest, Bécsi út 32. **Felelős szerkesztő:** Dr. Beran Ferenc plébános, cikkeket-híreket az ujlakiplebanos@gmail.com címre, vagy a Felhévizi úti postaládába várjuk, **lapzártá:** minden hónap 20-a.